

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

ΛΟΓΩ ΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΑΘΟΥΣ

Αθήνα, 07-05-2015

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/2521/07-05-2015

Α Π Ο Φ Α Σ Η 45/2015

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε στην έδρα της την Τρίτη 03.03.2015 και ώρα 10:00 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος της Αρχής, Πέτρος Χριστόφορος και τα τακτικά μέλη της Αρχής Λεωνίδα Κοτσαλής, Αναστάσιος – Ιωάννης Μεταξάς, Δημήτριος Μπριόλας, Αντώνιος Συμβώνης, Κωνσταντίνος Χριστοδούλου και Πέτρος Τσαντίλας, ως εισηγητής. Παρούσες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Χαρίκλεια Λάτσιου, νομικός ελεγκτής - δικηγόρος, ως βοηθός εισηγήτρια και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Η Αρχή, με την υπ' αρ. 73/2011 απόφασή της ανακάλεσε, μεταξύ άλλων, την υπ' αρ. 44/2009 απόφασή της και εξέτασε εκ νέου τις καταγγελλόμενες πράξεις που αναφέρονται στις υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/28/05.01.2009, Γ/ΕΙΣ/104/09.01.2009 και Γ/ΕΙΣ/109/12.01.2009 καταγγελίες της Α κατά του Β. Συγκεκριμένα, η Α κατήγγειλε στην Αρχή ότι ο Β, κάτοχος – κατά το χρόνο ανάρτησης των επίμαχων πληροφοριών – της ιστοσελίδας με το όνομα χώρου [...](#) – δημοσίευσε στην εν λόγω ιστοσελίδα το απόρρητο έγγραφο της Δ/σης Εγκληματολογικών Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας, στο οποίο αναγράφεται ο γενετικός κωδικός (DNA) της ίδιας, της θυγατρός της, Γ, και του θανόντος συζύγου της Δ (εξαφανισθέντος την ..., το πτώμα του οποίου ανευρέθη στις στην περιοχή χ) καθώς

και την έκθεση πραγματογνωμοσύνης και την ιατροδικαστική έκθεση νεκροψίας – νεκροτομής στο ανευρεθέν πτώμα του συζύγου της. Ακόμα, κατήγγειλε ότι δημοσιεύτηκε στην ως άνω ιστοσελίδα χειρόγραφο σημείωμά της, που φέρει την υπογραφή της προς την Αστυνομία Νομού Ψ και αναφέρεται σε οδοντικές εργασίες στην οδοντοστοιχία του συζύγου της, φωτογραφίες με το σκελετό του συζύγου της στη ..., όπου βρέθηκε το πτώμα του, καθώς και φωτογραφία από το κασελάκι με τα οστά του, όπως της παραδόθηκαν μετά την ταυτοποίηση προς ταφή. Επιπλέον, η Α με τις σχετικές αιτήσεις στην Αρχή, επισήμανε ότι τα στοιχεία του γενετικού της κώδικα και της θυγατρός της υπήρχαν για πολλές μέρες λεπτομερέστατα αναγεγραμμένα στην εν λόγω ιστοσελίδα και μετά τη διατύπωση απειλής εκ μέρους της ότι θα προσφύγει στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, τα «μαύρισαν» για να μην είναι ευανάγνωστα, παραμένει, ωστόσο, αναρτημένο το DNA του οστού από το πτώμα του συζύγου της. Πολλά δε από δικά της στοιχεία και της θυγατρός της, παρόλο που είναι «μαυρισμένα», είναι και αυτά με κάποια προσπάθεια αναγνώσιμα. Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και των απόψεων που διατυπώθηκαν κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Αρχής μετά των υποβληθέντων εγγράφων υπομνημάτων, εξέδωσε την απόφαση 29/2012 με την οποία επέβαλε: « (...) σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 21 του ν. 2472/1997, στον Β, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, κύρωση συνολικού προστίμου δυο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (2.500€), συνιστάμενη σε πρόστιμο ύψους: α) χιλίων ευρώ (1.000€) για την ανάρτηση ενυπόγραφου χειρόγραφου σημειώματος της Α, χωρίς τη προηγούμενη συγκατάθεσή της στην ιστοσελίδα ... και β) χιλίων πεντακοσίων ευρώ (1.500€) για τη δημοσίευση των γενετικών τόπων STRs της Α στην ιστοσελίδα ..., χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεσή της».

Ο Β, διά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Ευάγγελου Μάλλιου, κατέθεσε στην Αρχή την από 22.09.2014 (υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/5652/24.09.2014) αίτηση, με την οποία προσφεύγει κατά της απόφασης 29/2012 και ζητεί: «να γίνει δεκτή η παρούσα αίτηση θεραπείας. Να επανεξετασθεί η υπό κρίσιν υπόθεση και να ανακληθεί και να εξαφανισθεί καθ' όλο το περιεχόμενο και τις συνέπειές αυτής, η με αριθμ.29/2012 απόφαση της ΑΠΔΠΧ». Ειδικότερα, ο Β προσκομίζει αντίγραφο της υπ' αρ. .../2014 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Αθηνών και ζητεί την ανάκληση καθ' ολοκληρία της προσβαλλόμενης απόφασης της Αρχής «ενόψει της αμετάκλητης αθώωσής [τ]ου από τα ποινικά δικαστήρια, της χρηστής διοίκησης και της ανάγκης για ασφάλεια δικαίου και ενιαία δικαιοδοτική κρίση σε ένα κατεξοχήν ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος όσον αφορά τα προσωπικά δεδομένα». Με την ανωτέρω απόφαση το Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων Αθηνών δέχεται την έφεση που άσκησε ο Β κατά της υπ' αρ. .../.../.../2013 απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών και κηρύσσει το

Β αθώο του ότι: « στην Αθήνα κατά το χρονικό διάστημα από το Σεπτέμβριο του έτους 2008 έως την 24.04.2012, με περισσότερες πράξεις που συνιστούν εξακολούθηση του ίδιου εγκλήματος, χωρίς δικαίωμα έλαβε γνώση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ευαίσθητων δεδομένων άλλων προσώπων, τα οποία περιλαμβάνονταν σε αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο είχε σχηματισθεί κατόπιν έρευνας από την Ελληνική Αστυνομία κατά την επιχείρηση ταυτοποίησης προσώπου βάσει ανευρεθέντος ανθρώπινου σκελετού, τα οποία εν συνεχεία επεξεργάστηκε και μετέδωσε. Ειδικότερα, στον ως άνω τόπο: (α) Σε μη επακριβώς διακριβωθέντα χρόνο, αλλά πάντως κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου και Νοεμβρίου 2008, χωρίς να έχει νόμιμο προς τούτο δικαίωμα, άνευ της προηγούμενης συγκατάθεσης των υποκειμένων, στα οποία τα δεδομένα αφορούσαν και άνευ της αδείας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, έλαβε στην κατοχή του αφενός ένα χειρόγραφο σημείωμα της εγκαλούσας Α, το οποίο αναφέρεται σε οδοντικές εργασίες στην οδοντοστοιχία του Δ, το οποίο φέρει την ιδιόχειρη υπογραφή της εγκαλούσης και συνιστά δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του Ν.2472/1997 και αφετέρου μια έκθεση εργαστηριακής πραγματογνωμοσύνης της Δ.Ε.Ε., στην οποία αναγράφοντα τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων της ανάλυσης DNA μέσω δεκαέξι γενετικών τόπων STRs που προσδιορίστηκαν από τα οστά του θανόντος Δ και από δείγματα αίματος που ελήφθησαν από τη σύζυγο του θανόντος, Α και τη θυγατέρα της, Γ, η οποία έκθεση περιέχει ευαίσθητα δεδομένα της Α και της Γ κατά την έννοια του Ν.2472/1997, καθόσον οι πληροφορίες που αναγράφονται στους γενετικούς τόπους STRs αποκαλύπτουν τη συγγένεια ενός προσώπου προς άλλα, ενώ επιπλέον είναι πιθανό να αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με τη φυλετική ή εθνική καταγωγή, την προσβολή από ορισμένη ασθένεια ή την προδιάθεση των ανωτέρω προσώπων για την εκδήλωση συγκεκριμένης ασθένειας. Ακολούθως, ο κατηγορούμενος, ομοίως χωρίς να έχει νόμιμο προς τούτο δικαίωμα, άνευ της προηγούμενης συγκατάθεσης των υποκειμένων και άνευ της αδείας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, επεξεργάστηκε εξ' αμελείας του τα ανωτέρω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ευαίσθητα δεδομένα αναρτώντας αυτά σε ιστοσελίδα, την οποία διαχειριζόταν ως υπεύθυνος επεξεργασίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση [...](#), μεταδίδοντας τα έτσι σε απεριόριστο αριθμό προσώπων, τα οποία δύναται να επισκεφθούν και πράγματι επισκέφθηκαν την ανωτέρω ιστοσελίδα, και (β) Σε μη επακριβώς διακριβωθέντα χρόνο, αλλά πάντως κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ του Ιανουαρίου του έτους 2010 έως και την 24.04.2012, ο κατηγορούμενος επεξεργάστηκε εκ νέου τα ανωτέρω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ευαίσθητα δεδομένα της Α και ευαίσθητα δεδομένα της Γ, χωρίς να έχει νόμιμο προς τούτο δικαίωμα, άνευ της προηγούμενης συγκατάθεσης των υποκειμένων και άνευ της αδείας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, αναρτώντας αυτά εξ' αμελείας του σε έτερες

ιστοσελίδες, τις οποίες διαχειρίζεται ως υπεύθυνος επεξεργασίας στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις ... και ..., μεταδίδοντάς τα έτσι σε απεριόριστο αριθμό προσώπων, τα οποία δύνανται να επισκεφθούν και πράγματι επισκέφθηκαν την ανωτέρω ιστοσελίδα». Κατόπιν τούτου, ο Β με την ανωτέρω αναφερόμενη αίτησή του ζητεί την ανάκληση και εξαφάνιση της υπ' αρ. 29/2012 απόφασης της Αρχής, διότι αφενός τα επίμαχα δεδομένα ήταν απλά, αφετέρου η επεξεργασία τους ήταν δικαιολογημένη.

Η Αρχή, με τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/777/06.02.2015 και Γ/ΕΞ/776/06.02.2015 έγγραφα, κάλεσε το Β και τη Α, αντίστοιχα, να παραστούν στη συνεδρίαση της Αρχής την 17^η.02.2015, προκειμένου να συζητηθεί η ως άνω αίτηση του Β. Στη συνεδρίαση της Αρχής την 17^η.02.2015 παρέστη ο Β, μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Ευάγγελου Μάλλιου. Δεν παρέστη, αν και εκλήθη νομίμως εγγράφως, η Α. Κατά την συνεδρίαση αυτή οι ανωτέρω παρευρισκόμενοι, αφού εξέθεσαν τις απόψεις τους, έλαβαν προθεσμία ως τις 20.02.2015 προκειμένου να καταθέσουν υπόμνημα. Με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1116/19.02.2015 έγγραφο ο Β, διά του πληρεξουσίου δικηγόρου του, υπέβαλε εμπρόθεσμα το υπόμνημά του.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις από τη βοηθό εισηγητή, η οποία παρέστη χωρίς δικαίωμα ψήφου και αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚΔΔιαδ), που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του ν.2690/1999 (ΦΕΚ Α'45) ορίζει τα εξής: «*Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιεραρχική προσφυγή). (...)*». Εξάλλου, το άρθρο 21 του ΚΔΔιαδ προβλέπει ότι: «*1. Αρμόδιο για την ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης όργανο είναι εκείνο που την εξέδωσε ή που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της. 2. Για την ανάκληση δεν είναι απαραίτητο να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την έκδοση της πράξης, εκτός αν ανακαλείται πράξη νόμιμη ή πράξη παράνομη ύστερα από εκτίμηση*

πραγματικών περιστατικών». Στην κρινόμενη υπόθεση, προκύπτει ότι ο Β ζητεί με την αναφερόμενη στο ιστορικό αίτησή του την ανάκληση ή την τροποποίηση (αίτηση θεραπείας) της απόφασης 29/2012 της Αρχής. Με την εν λόγω αίτηση εισφέρεται ως νέο στοιχείο ενώπιον της Αρχής η αθωωτική υπέρ του Β υπ' αρ. 1801/2014 αμετάκλητη απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Αθηνών, η οποία συνιστά νόμιμο λόγο επανεξέτασης της υπόθεσης ενώπιον της Αρχής.

2. Επειδή, η Αρχή με την απόφαση 29/2012 έκρινε ότι: « (...) Επειδή, ακολούθως, στον εν λόγω ιστοχώρο δημοσιεύτηκε η έκθεση εργαστηριακής πραγματογνωμοσύνης που διενεργήθηκε από την Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας στην οποία αναγράφονται τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων της ανάλυσης DNA μέσω δεκαέξι γενετικών τόπων STRs που προσδιορίστηκαν από το οστό του εκλιπόντος και από δείγματα αίματος που ελήφθησαν, μεταξύ άλλων, και από την Α. Η δημοσίευση αυτή συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. δ' του ν.2472/1997. Τα STRs είναι διαδοχικές επαναλήψεις μιας μικρής αλληλουχίας DNA. Οι πληροφορίες που αναγράφονται στους γενετικούς τόπους STRs αποκαλύπτουν την συγγένεια ενός προσώπου, αλλά επιπλέον είναι πιθανόν να αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την φυλετική ή εθνική καταγωγή ή ακόμα την προσβολή από ορισμένη ασθένεια ή την προδιάθεση του ατόμου για την εκδήλωση συγκεκριμένης ασθένειας. Παλιότερα υπερίσχυε η αντίληψη ότι στο μη κωδικοποιημένο τμήμα του DNA περιέχονται μόνο πληροφορίες που αφορούν στην συγγένεια, δηλαδή απλά προσωπικά δεδομένα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. α' του ν.2472/1997. Ωστόσο, σύμφωνα με τις νέες επιστημονικές ανακαλύψεις προκύπτουν και από μη κωδικοποιημένα τμήματα του DNA πληροφορίες, όπως η εθνική καταγωγή ή προσβολή από ορισμένη ασθένεια ή η προδιάθεση του ατόμου από συγκεκριμένη ασθένεια, δηλαδή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. β' του ν.2472/1997 (βλ. John M. Butler: *Genetics and Genomics of Core Short Tandem Repeat Loci Used in Human Identity Testing*, σε *J Forensic Sci*, March 2006, Vol. 51 No 2, σελ. 259 – 261). Σε κάθε περίπτωση, η Αρχή δέχεται ότι, ανεξαρτήτως του ειδικού χαρακτηρισμού των γενετικών τόπων STRs ως ευαίσθητα ή απλά προσωπικά δεδομένα, η δημοσίευση τους σε ιστοσελίδα του διαδικτύου – ακόμα και αν τα δεδομένα παραμείνουν δημοσιευμένα επί μικρό χρονικό διάστημα, ενόψει του ότι είναι δυνατόν να αποθηκευτούν και να τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας και αναδημοσίευσης σε μεταγενέστερο χρόνο – ενέχει διακινδύνευση του δικαιώματος στην ιδιωτικότητα του ατόμου και θα έπρεπε για το λόγο αυτό να είχε ληφθεί άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 του ν.2472/1997. Δεδομένου, ωστόσο, ότι υπάρχει αμφισβήτηση στην επιστημονική κοινότητα για την αξιοποίηση της πληροφοριακής αξίας των

γενετικών τόπων STRs η Αρχή δεν επιβάλλει διοικητική κύρωση στον Β για τη μη λήψη άδειας από την Αρχή. Η Αρχή, περαιτέρω, δέχεται ότι για το σκοπό της πληροφόρησης, τον οποίο επικαλείται ο Β για τη δημοσίευση των γενετικών τόπων STRs της καταγγέλλουσας, αρκούσε μόνο η ανάρτηση του αποτελέσματος της εργαστηριακής ανάλυσης της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 του ν.2472/1997, στην οποία πάντως δεν αναγράφονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Τέλος, η Αρχή αναγνωρίζει ως ελαφρυντική περίσταση το γεγονός ότι οι γενετικοί τόποι STRs ήταν αναρτημένοι για σύντομο χρονικό διάστημα στην ιστοσελίδα [...](#), μετά την πάροδο του οποίου «μαυρίστηκαν» από το Β, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, ώστε να μην μπορούν να είναι αναγνώσιμοι. Εξάλλου, η Αρχή έλαβε υπόψη της τα στοιχεία της οικονομικής του κατάστασης που προσκόμισε ο Β, από τα οποία προκύπτει αδυναμία πληρωμής υψηλού προστίμου» (σκ. 10 απόφασης 29/2012).

3. Επειδή, το Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων Αθηνών στην υπ' αρ. 1801/2014 απόφασή του δέχτηκε ότι ο Β λόγω της δημοσιογραφικής ενασχόλησής του στο τηλεοπτικό σταθμό «ΣΚΑΙ» με το γεγονός της εξαφάνισης του Δ την είχε έντονο και εύλογο δημοσιογραφικό ενδιαφέρον για την άντληση πληροφοριών για τη ζωή, τη διδασκαλία και τη βιοθεωρία του καθηγητή Δ, ενώ έγινε και βιογράφος του. Ακολούθως, το Δικαστήριο έκρινε ότι η ανάρτηση των γενετικών τόπων STRs της Α στις ιστοσελίδες [...](#) (της οποίας κατά το χρόνο της ανάρτησης στο διαδίκτυο κάτοχος ονόματος χώρου και διαχειριστής ήταν ο Β), [...](#) και [...](#) συνιστά επεξεργασία απλών και όχι ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Επιπλέον, το Δικαστήριο δέχτηκε ότι η ανάρτηση των γενετικών τόπων STRs στην ιστοσελίδα [...](#) δεν έγινε από τον Β, αλλά από τον προγραμματιστή Ε, στον οποίο έδωσε την εντολή να καλύψει τους γενετικούς τόπους STRs, το οποίο δεν συνέβη από παραδρομή του ως άνω προγραμματιστή. Τέλος, το Δικαστήριο δέχτηκε ότι: « (...) η επεξεργασία και ανάρτηση των ως άνω προσωπικών δεδομένων της εγκαλούσας και της θυγατέρας της που δεν αποτελούσαν ευαίσθητα δεδομένα, αλλά απλά προσωπικά δεδομένα, κατά τα προεκτιθέμενα, έγινε από τον κατηγορούμενο, κατά τον προαναφερόμενο τρόπο, με αποκλειστικό σκοπό την πληροφόρηση, ενημέρωση και κατατόπιση του κοινού, σχετικά με το θάνατο του Δ, ενόψει της μεγάλης αμφισβήτησης που δημιούργησε το γεγονός αυτό, η σθεναρή αμφισβήτηση τούτου από την εγκαλούσε σύζυγό του, σε όλα τα επίπεδα, ακόμη και μετά την ανεύρεση του πτώματός του (...) Υπό τα δεδομένα αυτά της σθεναρής και επίμονης αμφισβήτησης του θανάτου του Δ, από άτομο που οικείου οικογενειακού του περιβάλλοντος, δηλαδή τη σύζυγό του, ο κατηγορούμενος δεν είχε ηπιότερο τρόπο να πληροφορήσει αποφασιστικά το κοινό για το αντίθετο γεγονός, παρά μόνο με την ανάρτηση των παραπάνω εγγράφων (...)».

4. Επειδή, περαιτέρω, το άρθρο 4 παρ. 1 του από 22.11.1984 7^{ου} Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε και ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το ν.1705/1987 (ΦΕΚ Α' 89), προβλέπει ότι: «Κανένας δεν μπορεί να διωχθεί ή καταδικασθεί ποινικά από τα δικαστήρια του ίδιου Κράτους για μια παράβαση για την οποία ήδη αθωώθηκε ή καταδικάστηκε με αμετάκλητη απόφαση σύμφωνα με το νόμο και την ποινική δικονομία του Κράτους αυτού». Η ρητή αυτή κατοχύρωση της γενικής αρχής του δικαίου *ne bis in idem* έχει εξειδικευθεί από τη νομολογία του ΕΔΔΑ, σύμφωνα με την οποία η έννοια της «ποινικής διώξεως ή καταδίκης» στο άρθρο 4 παρ. 1 του προαναφερόμενου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ είναι αντίστοιχη της έννοιας της «κατηγορίας ποινικής φύσεως» του άρθρου 6 παρ. 1 ΕΣΔΑ, και για την υπαγωγή στην έννοια αυτή ισχύουν τρία κριτήρια, γνωστά ως «κριτήρια Engel»¹. Η Αρχή, δοθέντος και του εκ του Συντάγματος αποδιδόμενου σε αυτήν ρόλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9^Α και 101 Συντάγματος, που προστατεύει ατομικό δικαίωμα, το οποίο κατοχυρώνεται στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και ενσωματώθηκε στη Συνθήκη της Λισσαβώνας στο δεύτερο κεφάλαιο περί ελευθερίας (άρθρο 8)², και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Δεκεμβρίου 2009, δέχεται ότι το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων προστατεύεται ισότιμα με τα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές των διεθνών συμβάσεων. Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τα κριθέντα από αμετάκλητη δικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου και συγκεκριμένα σέβεται το τεκμήριο αθωότητας του κρινόμενου προσώπου, δεν δεσμεύεται όμως να κρίνει άλλες πτυχές παραβάσεων του ν.2472/1997, οι οποίες δεν συνδέονται αρρήκτως ή κινούνται ανεξαρτήτως από τα κριθέντα με την αθωωτική απόφαση του ποινικού Δικαστηρίου.

5. Επειδή, το Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων Αθηνών διαμόρφωσε τη δικανική του πεποίθηση, συνεκτιμώντας την κατάθεση του Ζ ως μάρτυρα υπερασπίσεως του Β, ο οποίος δήλωσε ότι γνωμοδότησε ως προς το θέμα των γενετικών τόπων STRs και στην Αρχή, και την σχετική έκθεση

¹ Ήτοι: α) το αν η σχετική νομοθετική διάταξη ανήκει στην ύλη του εθνικού ποινικού δικαίου, β) η φύση της παραβάσεως, και γ) η φύση και ο βαθμός σοβαρότητας της κυρώσεως που κινδυνεύει να υποστεί ο ενδιαφερόμενος, βλ. απόφαση ΕΔΔΑ από 08.06.1976, Engel και λοιποί κατά Κάτω Χωρών (αρ. προσφ. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72, 5370/72), σκ. 82-85. Σύμφωνα με τα κριτήρια αυτά, έχει κριθεί ότι μπορούν να ενταχθούν στις ποινικής φύσεως και διοικητικές κυρώσεις π.χ. οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο ελληνικό δίκαιο για τελωνειακές παραβάσεις, βλ. απόφαση ΕΔΔΑ από 27.09.2007 Σταυρόπουλος κατά Ελλάδος (αρ. προσφ. 35522/04) σκ. 39-40. Βλ. και αποφάσεις ΕΔΔΑ από 10.02.2009, Zolotukhin κατά Ρωσίας (αρ. προσφ. 14939/03), σκ. 52-56, 82-84 και ΕΔΔΑ από 16.06.2009, Ruotsalainen κατά Φινλανδίας (αρ. προσφ. 13079/03), σκ. 49 επ., και αποφάσεις της Αρχής, ιδίως, 8/2013, 122/2012. Πρβλ. όμως και αποφάσεις ΕΔΔΑ από 13.07.2010 Tendam κατά Ισπανίας (αρ. προσφ. 25720/05) σκ. 37 και ΕΔΔΑ από 27.09.2011 Hardo κατά Κροατίας (αρ. προσφ. 23272/07), σκ. 54, καθώς και αποφάσεις ΣτΕ 486/2014, ΣτΕ 12/2014, ΣτΕ 2957/2013, ΣτΕ 4162/2012, ΣτΕ 2067/2011 και ΣτΕ Ολ 990/2004 και απόφαση ΔΕΕ από 26.02.2013, Aklagaren κατά Hans Akerberg Fransson (υπόθεση C-617/10), σκ. 34 επ.

πραγματογνωμοσύνης του, ως τεχνικού σύμβουλου του τελευταίου. Από τα τηρούμενα στην Αρχή αρχεία, δυνάμει του άρθρου 19 του ν.2472/1997, προκύπτει και σε αντίθεση με τον ισχυρισμό που συνεκτίμησε το Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων Αθηνών στην υπ' αρ. .../2014 απόφασή του, ότι ουδέποτε κλήθηκε ο Z από την Αρχή να παράσχει τις απόψεις του για το συγκεκριμένο ζήτημα, ούτε υπάρχει κάποια σχετική έκθεση του Z στα τηρούμενα αρχεία της Αρχής. Το γεγονός ότι δεν γνωμοδότησε ως ειδικός ο Z στην Αρχή συνομολογείται και από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του B, κατά την ακροαματική ενώπιον της Αρχής διαδικασία την 17^η.02.2015.

6. Επειδή, ενόψει της υπ' αρ. .../2014 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Αθηνών πρέπει πρώτον να παρατηρηθεί ότι η Αρχή, με την απόφαση 29/2012, δέχτηκε μεν ότι η δημοσίευση των γενετικών τόπων σε ιστοσελίδα του διαδικτύου – ακόμα και αν τα δεδομένα παραμείνουν δημοσιευμένα επί μικρό χρονικό διάστημα, ενόψει του ότι είναι δυνατόν να αποθηκευτούν και να τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας και αναδημοσίευσης σε μεταγενέστερο χρόνο – ενέχει διακινδύνευση του δικαιώματος στην ιδιωτικότητα του ατόμου και θα έπρεπε για το λόγο αυτό να είχε ληφθεί άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 του ν.2472/1997. Πλην όμως, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη ότι στην επιστημονική κοινότητα υπάρχει αμφισβήτηση για την αξιοποίηση της πληροφοριακής αξίας των γενετικών τόπων STRs, δεν επέβαλε διοικητική κύρωση στον B για τη μη λήψη άδειας από την Αρχή. Συνεπώς, η συγκεκριμένη κρίση της Αρχής δεν επέφερε κάποια μεταβολή στο νομικό κόσμο ούτε παρήγαγε έννομες συνέπειες σε βάρος του B για να μπορεί να δικαιολογηθεί για το λόγο αυτό η ανάκληση της υπ' αρ. 29/2012 απόφασης της Αρχής.

7. Επειδή, ενόψει της υπ' αρ. .../2014 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Αθηνών, πρέπει δεύτερον να σημειωθούν τα ακόλουθα: Ειδικά για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που πραγματοποιείται για δημοσιογραφικούς σκοπούς η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν.2472/1997 προβλέπει ότι αυτή είναι κατ' εξαίρεση επιτρεπτή, ύστερα από άδεια της Αρχής: *«η επεξεργασία αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η άδεια της αρχής χορηγείται μόνο εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής»*. Η Αρχή, ωστόσο, δεν

² Βλ. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C 306/17.12.2007.

εφαρμόζει την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ του ν. 2472/1997, στο μέτρο που αυτή απαιτεί προηγούμενη άδεια της για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Και τούτο, διότι η από τη διάταξη αυτή απαιτούμενη άδεια της Αρχής συνιστά μέτρο προληπτικού ελέγχου του Τύπου και ως τέτοιο απαγορεύεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 παρ. 2 του Συντάγματος (βλ. και αποφάσεις της Αρχής 26/2007 σκ. 11 και 17/2008 σκ. 18). Κατά τα λοιπά, όμως, η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ του ν. 2472/1997 είναι εφαρμοστέα, δεδομένου ότι θέτει ουσιαστικά κριτήρια για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος και τη νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς. Περαιτέρω, οι προϋποθέσεις που θέτει η συγκεκριμένη διάταξη γενικά του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ του ν.2472/1997 αποτελούσες εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας επιβάλλεται να τύχουν εφαρμογής και στην επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων που πραγματοποιούνται κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος (άρθρα 4 και 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ του ν.2472/1997 και 25 του Συντάγματος)³. Η Αρχή, με την απόφαση 29/2012 έκρινε αναφορικά με την ανάρτηση των γενετικών τόπων STRs της Α στην ιστοσελίδα [...](#) ότι: «(...) για το σκοπό της πληροφόρησης, τον οποίο επικαλείται ο Β για τη δημοσίευση των γενετικών τόπων STRs της καταγγέλλουσας, αρκούσε μόνο η ανάρτηση του αποτελέσματος της εργαστηριακής ανάλυσης της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 του ν.2472/1997, στην οποία πάντως δεν αναγράφονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (...)». Το αυτό συνομολόγησε και ο Β κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Αρχής την 17^η.02.2015. Περαιτέρω επισημαίνεται ότι, σε αντίθεση με την διαπίστωση υποκειμενικής ευθύνης για τον καταλογισμό ποινικής ευθύνης στο πρόσωπο του δράστη, οι κανόνες προστασίας προσωπικών δεδομένων προβλέπουν, μεταξύ άλλων, ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη και διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνο κατ' εντολή του (άρθρο 10 παρ.1 του ν. 2472/1997), καθώς και ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να επιλέγει πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις από πλευράς τεχνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου (άρθρο 10 παρ. 2 του ν.2472/1997). Εν προκειμένω, ο προγραμματιστής Ε δρούσε ως εκτελών την επεξεργασία (άρθρο 2 στοιχ. η΄ του ν.2472/1997), υπό την εντολή Β, ως υπευθύνου επεξεργασίας (άρθρο 2 στοιχ. ζ΄ του ν.2472/1997). Η ανάρτηση – έστω και ολιγόημερη – μη

³ Βλ. ιδίως απόφαση ΕφΑθ 3808/2014.

«μαυρισμένων» των γενετικών τόπων STRs της Α, συνιστά επεξεργασία για την οποία υπεύθυνος, από σκοπιάς προστασίας προσωπικών δεδομένων, είναι ο Β, ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ότι η ανάρτηση αναγνώσιμων των γενετικών τόπων STRs της Α στην ιστοσελίδα ... από τον προγραμματιστή Ε, εκτελούντα την επεξεργασία για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας Β, έστω και κατά μερική παράβαση εντολής του, συνιστά παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που προσκρούει στην αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' του ν.2472/1997, καθώς ο σκοπός της ενημέρωσης του κοινού μπορούσε αντικειμενικά να επιτευχθεί με τη δημοσίευση μόνο του αποτελέσματος της εργαστηριακής ανάλυσης της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας. Η Αρχή αναγνωρίζει ως ελαφρυντική περίπτωση το γεγονός ότι οι γενετικοί τόποι STRs παρέμειναν αναρτημένοι για σύντομο χρονικό διάστημα στην ιστοσελίδα ..., μετά την πάροδο του οποίου «μαυρίστηκαν» από το Β, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, ώστε να μην μπορούν να είναι αναγνώσιμοι, καθώς και ότι η σχετική ανάρτηση έγινε από τον προγραμματιστή Ε, κατά παράβαση της εντολής του Β, ως υπευθύνου επεξεργασίας. Περαιτέρω, η Αρχή συνεκτιμώντας και τη υπ' αρ. .../2014 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Αθηνών, δέχεται ότι η ανάρτηση του ιδιόγραφου σημειώματος της Α με την υπογραφή της που χρησιμοποιήθηκε από τις αστυνομικές αρχές για την ταυτοποίηση του ανευρεθέντος νεκρού είναι λόγω της μεγάλης αμφισβητήσεως που υπήρχε στα όρια του ανεκτού μέτρου (αναλογικότητας). Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει, κατά πλειοψηφία, ότι πρέπει να επιβληθεί διοικητική κύρωση, κατ' άρθρο 21 του ν.2472/1997, στον Β, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για τη δημοσιοποίηση στην ιστοσελίδα ... των γενετικών τόπων της Α, ανεξάρτητα αν οι ανωτέρω γενετικοί τόποι θεωρηθούν ως απλά προσωπικά ή ευαίσθητα δεδομένα. Προσήκουσα δε επιβλητέα διοικητική κύρωση, συνεκτιμώμενης της οικονομικής κατάστασης του Β και της περαιτέρω συμπεριφοράς του, κρίνεται αυτή του προστίμου ύψους χιλίων (1.000) ευρώ. Αντίθετα, κατά την άποψη τριών μελών της Αρχής, η αθώωση του υπευθύνου επεξεργασίας από ποινικό δικαστήριο – λόγω αποκλειστικής υπαιτιότητας του εκτελούντος την επεξεργασία, αλλά και για λόγους απτόμενους της αναγκαιότητας της επεξεργασίας εν σχέσει προς το ενδιαφέρον του κοινού – υπαγορεύει την επιβολή σ' αυτόν μόνον της συστάσεως για την σχολαστικότερη του λοιπού τήρηση μέτρων ασφαλείας της επεξεργασίας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

α) δέχεται την αίτηση θεραπείας του Β κατά της απόφασης 29/2012 της Αρχής ενόψει της αθωωτικής υπ' αρ. .../2014 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Αθηνών.

β) Επιβάλλει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 21 του ν.2472/1997, στο Β, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, κύρωση προστίμου χιλίων (1.000€) ευρώ για τη δημοσιοποίηση των γενετικών τόπων της Α στην ιστοσελίδα [...](#) κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου